

وزارت معارف

تعلیم و تربیهٔ اسلامی

صنف چهارم

سال چاپ:
۱۳۹۸هـ. ش.

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیږي
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مو دی رهبر

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه یان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زړه وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

وزارت معارف

تعلیم و تربیهٔ اسلامی

صنف چهارم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ . ش.

مشخصات کتاب

مضمون: تعلیم و تربیۀ اسلامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش تعلیم و تربیۀ اسلامی نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: چهارم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامۀ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادهٔ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندهٔ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادهٔ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

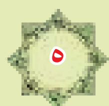
وزیر معارف

فهرست عنوان‌ها

درس اول

عقیده

عقیده ایمان و باور را می‌گویند.

عقیده اساس همه اعمال است.

صحت عقیده شرط قبول شدن عمل است.

ما بر الله تعالی، ملائک و کتاب‌های آسمانی ایمان داریم.

ما بر پیامبران، روز آخرت و تقدیر خیر و شر ایمان داریم.

عقیدۀ درست سبب کامیابی انسان در دنیا و آخرت می شود.

فعالیت ها

۱- در بارۀ اهمیت عقیدۀ درست با همکاری معلم گفتگو نمایید.

۲- جمله های ذیل را با کلمه‌های مناسب تکمیل نمایید:

- تورات بر .... علیه السلام نازل گردیده است.
- انجیل بر .... علیه السلام نازل گردیده است.
- زبور بر .... علیه السلام نازل گردیده است.
- قرآن‌کریم بر................ ﷺ نازل گردیده است.

پرسش ها

۱- عقیده چه را می‌گویند؟

۲- اساس همه اعمال چه است؟

۳- داشتن عقیدۀ درست چه فایده دارد؟

کارخانه‌گی

شاگردان درس را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس دوم

الله ﷻ

الله ﷻ یکی است، شریک و مانند ندارد.

الله ﷻ بر هر چیز عالم است.

هیچ چیزی از الله ﷻ پنهان نیست.

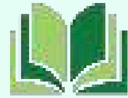
الله ﷻ بر هر چیز قادر است.

تمام کائنات را الله ﷻ خلق نموده است.

ما تنها الله ﷻ را عبادت می‌کنیم.

زمین، کوه‌ها، درخت‌ها، سنگ‌ها، گیاه‌ها، آسمان‌ها و تمام مخلوقات تابع امر الله ﷻ استند.

بدون ارادۀ الله ﷻ هیچ کاری انجام شده نمی‌تواند.

فعالیت ها

شاگردان در بارهٔ موضوعات ذیل بحث نمایند:

۱-همه کائنات تابع امر الله ﷻ استند:

۲- آفتاب در طلوع و غروب تابع امر الله ﷻ است.

۳- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، هر گروه ده نام الله ﷻ را بگویند.

پرسش ها

۱- کائنات را کی آفریده است؟

۲- ما کی را عبادت می‌کنیم.

۳- زمین، کوه‌ها و آسمان‌ها تابع امر کی استند؟

کار خانه گی

شاگردان در بارهٔ درس با اعضای خانوادهٔ شان گفتگو نمایند.

صفات الله ﷻ

ما به تمام صفات الله ﷻ ایمان داریم.

صفات الله ﷻ بر دو نوع است:

۱- صفات ذاتی

۲- صفات فعلی

۱- **صفات ذاتی:** صفاتی است که نسبت ضد آن به الله تعالی درست نیست؛ مانند: علم که ضد آن جهل است.

۲- **صفات فعلی:** صفاتی است، که نسبت ضد آن هم به الله تعالی درست است؛ مانند: احیاء (زنده ساختن) که ضد آن میراندن است.

زنده‌گی و مرگ ما در اختیار الله ﷻ است.

فعالیت ها

۱- در بارهٔ صفات الله ﷻ گفتگو نمایید.

۲- نام‌های الله ﷻ را که در زیر آمده است با معنای آن بخوانید:

(الْوَاحِدُ، الصَّمَدُ، الأَوَّل، الآخِرُ، الْعَزِيزُ، الْمَلِکُ، الْحَقُّ)

معنا: الله ﷻ یکی، بی نیاز، اول، آخر، غالب، پادشاهٔ کاینات و ذات حق است.

پرسش ها

۱- صفات الله ﷻ به چند نوع است؟

۲- صفات ذاتی الله ﷻ کدام‌ها اند؟

۳- صفات فعلی الله ﷻ کدام‌ها اند؟

کار خانه گی

شاگردان در بارهٔ صفات ذاتی و فعلی الله ﷻ با اعضای خانوادهٔ شان گفتگو نمایند.

صفات ذاتی الله جل جلاله

صفات ذاتی الله جل جلاله قرار ذیل است:

۱– قدرت (توانایی): الله جل جلاله بر هر چیز قادر است.

۲– اراده (قصد کردن): الله جل جلاله صاحب اراده است.

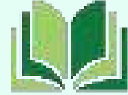
۳– سمع (شنیدن): الله جل جلاله هر سخن آشکار و پنهان را می شنوند.

۴– بصر (دیدن): الله جل جلاله هر چیز را می‌بینند.

۵– علم (دانایی): الله جل جلاله بر هر چیز دانا است.

۶– حیات (زنده‌گی): الله جل جلاله دایم زنده است.

۷– کلام (سخن): سخن گفتن صفت الله جل جلاله است.

فعالیت ها

۱- در بارهٔ صفات ذاتی الله ﷻ با هم گفتگو نمایید.

۲- نام‌های الله ﷻ را از یاد بخوانید:

(الْمَلِکُ، الْقُدُّوسُ، السَّلامُ، الْمُؤْمِنُ، الْمُهَیْمِنُ، الْعَزِیزُ، الْجَبَّارُ، الْمُتَکَبِّرُ)

۳- نام‌های الله ﷻ را که در زیر آمده است با معنای آن بخوانید:

(السَّمِیعُ، الْبَصِیرُ، الْعَلِیمُ، الْعَظِیمُ، الْمُتْعَالِ، الْحَیُّ، الْقَادِرُ)

معنا: الله ﷻ ذات شنونده، دانا، بزرگ، عالی شأن، همیش زنده و صاحب قدرت است.

۳- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه پنج صفات ذاتی الله ﷻ و گروه دوم پنج صفات فعلی الله ﷻ را بیان کنند.

پرسش ها

۱- صفات ذاتی الله ﷻ را تعریف نمایید .

۲- معنای قدرت، اراده، سمع و بصر را بیان نمایید.

۳- معنای علم، حیات و کلام چه است؟

کار خانه گی

شاگردان صفات الله ﷻ را که خواندند، حفظ نمایند.

درس پنجم

صفات فعلی الله جل جلاله

برخی از صفات فعلی الله جل جلاله قرار ذیل است:

۱– تخلیق (پیدا کردن): الله جل جلاله خالق همه مخلوقات است.

۲– ترزیق (روزی دادن): الله جل جلاله همه مخلوقات را روزی می‌دهد.

۳– احیاء (زنده ساختن): زنده‌گی بخشیدن همه مخلوقات به اختیار الله جل جلاله است.

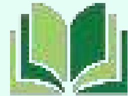
۴– اماتت (میراندن): مرگ همه مخلوقات به اختیار الله جل جلاله است.

۵– رحمت (مهربانی): الله جل جلاله ذات بی نهایت مهربان است.

۶– غضب (قهر): نا فرمانی از حکم الله جل جلاله باعث قهر الله جل جلاله می‌گردد.

۷– اعزاز (عزت دادن): الله جل جلاله کسی را که بخواهد، عزت می‌دهد.

۸– اذلال (ذلت دادن): الله جل جلاله کسی را که بخواهد، ذلیل می‌سازد.

فعالیت ها

۱- با همکاری معلم در بارهٔ صفات فعلی الله ﷻ گفتگو نمایید.

۲- نام‌های الله ﷻ را در زیر آمده است با معنای آن بگویید:

(الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، الْغَفُورُ، الْقَابِضُ، الْبَاسِطُ، الْمُعِزُّ، الْمُذِلُّ، الْمُحْيِى، الْمُمِيتُ)

معنا: الله ﷻ بر خاص و عام مهربان، بخشاینده، گیرندهٔ روزی، فراخ کننده، عزت دهنده، ذلت دهنده، زنده کننده و میراننده است.

پرسش ها

۱- پنج صفت از صفات فعلی الله ﷻ را بگویید.

۲- معنای تخلیق چه است؟

۳- احیاء و اماتت چه را می‌گویند؟

٤- ضد رحمت چه است؟

۵- اعزاز چه را می‌گویند؟

کار خانه‌گی

شاگردان صفات فعلی الله ﷻ را حفظ نمایند.

درس ششم

قبر

مرگ حق است، همه انسان‌ها به مرگ باور دارند.

ما به زنده‌گی در قبر ایمان داریم.

قبر برای مسلمان نیکو کار باغچه‌یی از جنت است.

برای کافر و بد عمل حفره‌یی از دوزخ است.

هر انسان در قبر با سه پرسش ذیل رو به رو می‌شود:

۱- پروردگارت کیست؟

۲- دینت چیست؟

۳- پیامبرت کیست؟

مسلمان نیک عمل در جواب می‌گوید:

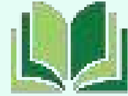
۱- پروردگارم الله جَلَّ جَلَالُهُ است؟

۲- دینم اسلام است.

۳- پیامبرم حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ است.

مسلمان با این جواب‌ها از عذاب قبر نجات پیدا می‌کند.

کافر و انسان بد عمل، پاسخ این پرسش‌ها را داده نمی‌تواند.

فعالیت ها

۱- با همکاری معلم در بارۀ پرسش های که در قبر صورت می‌گیرد گفتگو نمایید.

۲- در وقت گذشتن از کنار قبر دعای ذیل را تکرار نمایید:

السَّلَامُ عَلَیْکُمْ دَارَ قَوم مُؤْمِنِینَ ، وِ إِنَّا - إِنْ شَاءَ اللهُ - بِکُمْ لَلَاحِقُوْنَ، نَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَکُمُ الْعَافِیَةَ.

پرسش ها

۱- قبر برای کی باغچه‌یی از جنت است؟

۲- قبر برای کی حفره‌یی از دوزخ است؟

۳- در قبر از هر انسان چه چیز پرسیده می‌شود؟

٤- مسلمان نیکوکار در برابر پرسش‌های قبر چه جواب می‌دهد؟

۵- آیا کافر و بدکار جواب پرسش‌های قبر را داده می‌تواند؟

کار خانه گی

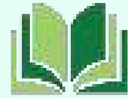
شاگردان در بارۀ قبر با اعضای خانوادۀ شان گفتگو نمایند.

درس هفتم

حشر

ما به روز قیامت ایمان داریم.
در روز قیامت همه مرده‌ها زنده می‌شوند.
همه مخلوقات در یک جا حشر (جمع) می‌شوند.
با هر انسان در میدان حشر حساب می‌شود.
رسول الله ﷺ می‌فرماید: از هر انسان در بارهٔ چهار چیز پرسیده می‌شود:

۱- جوانی را در چه گذرانده اید؟
۲- زنده‌گی را در چه سپری کرده اید؟
۳- مال و دارایی را از کجا پیدا و در کجا به مصرف رسانده اید؟
٤- به علم خود چه عمل کرده اید؟

فعالیت ها

۱- با همکاری معلم در بارهٔ حشر گفتگو نمایید.

۲- وضو سبب در خشنده‌گی چهره‌های مسلمانان در روز قیامت می‌گردد. درین باره گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- حشر چه را می‌گویند؟

۲- در روز حشر چه چیز از هر انسان پرسیده می‌شود؟

۳- در حشر چگونه در بارهٔ مال پرسیده می‌شود؟

کار خانه‌گی

شاگردان به همکاری اعضای خانواده شان معلومات مزید را در بارهٔ حشر به دست بیاورند.

درس هشتم

جنت

ما به جنت ایمان داریم.

الله ﷻ برای مؤمنان، در آخرت جنت را پیدا کرده است.

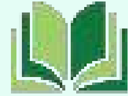
در جنت هر نوع نعمت‌ها هست.

مؤمنان برای دایم در جنت زنده‌گی می‌کنند.

الله تعالی جنت را در پاداش اعمال نیک، به مسلمان می‌دهد.

ما باید کارهای نیکو انجام دهیم، تا الله تعالی جنت را نصیب ما بگرداند.

ایمان داشتن به جنت فرض است.

فعالیت ها

۱- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند و به همکاری معلم در بارۀ درس با هم گفتگو نمایند.

۲- به همکاری معلم چند نام جنت را بگیرید.

۳- (لَا إِلَهَ إِلَّا الله) کلید جنت است، در این مورد بحث نمایید.

پرسش ها

۱- الله تعالی جنت را برای کی پیدا کرده است؟

۲- در برابر عمل نیک برای مسلمان چه چیز داده می‌شود؟

۳- ایمان داشتن به جنت چه حکم دارد؟

کار خانه گی

شاگردان در بارۀ جنت از اعضای خانوادۀ شان بپرسند و برداشت شان را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس نهم

دوزخ

ما به دوزخ ایمان داریم.

الله تعالی دوزخ را برای جزا دادن به کافران، آفریده است.

دوزخ جای عذاب‌های سخت است.

کافران در دوزخ برای دایم می‌باشند.

مسلمان گناهگار هم به اندازۀ گناه خود در دوزخ جزا می‌بینند.

ایمان داشتن به دوزخ فرض و انکار از آن کفر است.

فعالیت ها

۱- به همکاری معلم در بارهٔ عذاب‌های دوزخ گفتگو نمایید.

۲- در بارهٔ اینکه ما به دوزخ ایمان داریم. گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- الله تعالی دوزخ را برای کی آفریده است؟

۲- کافران در آخرت کجا می‌باشند؟

۳- ایمان داشتن به دوزخ و انکار از آن چه حکم دارد؟

کار خانه گی

شاگردان کار های را که به نظرشان سبب گناه می‌شود در کتابچه‌های شان لست کنند.

درس دهم

آب (۱)

آب نعمت بزرگ الله جَلَّ جَلالُهُ است.

همه مخلوقات زنده، به آب ضرورت دارند.

آب وسیلهٔ پاکی است.

ما باید آب را بیجا مصرف نکنیم.

آب بر سه قسم است:

۱- آب پاک کننده ۲- آب مستعمل ۳- آب ناپاک

۱- آب پاک کننده: مانند آب چاه، چشمه، جوی، دریا و آب باران، که نجاست در آن نباشد.

وضو با این آب می‌شود و چیزهای دیگر با آن پاک می‌گردد.

۲- آب مستعمل: آن است، که با آن وضو یا غسل شده باشد.

این آب در ذات خود پاک است، مگر وضو و غسل با آن درست نیست.

مایعاتی که به آن‌ها آب گفته نمی‌شود، مانند چای، جوس و شوربا، پاک استند؛ مگر وضو و غسل با آن‌ها درست نیست.

۱- در بارۀ اهمیت آب با هم گفتگو نمایید.

۲- چند شاگرد ضررهای مصرف بیجای آب را بیان نمایند.

۱- آیا بدون آب زندگی ممکن است؟

۲- آب به چند قسم است؟

۳- یک مثال آب پاک را بگویید.

٤- آیا با آب مستعمل وضو درست است؟

شاگردان درس را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس یازدهم

آب (۲)

۳– آب ناپاک: آبی است که در آن نجاست افتیده باشد.

آب ناپاک هر چیز پاک را نجس می‌سازد.

با افتیدن نجاست در آب کم باعث ناپاکی آن می‌گردد.

آب زیاد و یا آب جاری وقتی با افتیدن نجاست ناپاک می‌شود، که نشانۀ نجاست در آن دیده شود.

نشانه های نجاست در آب زیاد و جاری سه چیز است:

۱– به سبب افتیدن نجاست رنگ آن تغییر کند.

۲– به سبب افتیدن نجاست مزۀ آن تغییر کند.

۳– به سبب افتیدن نجاست بوی آن تغییر کند.

آب زیاد آن ست که با حرکت دادن یک طرف آن، طرف دیگر آن حرکت نکند.

با آب ناپاک وضوء وغسل درست نیست.

شاگرد خوب آب را ناپاک نمی‌سازد.

فعالیت ها

۱- با همکاری معلم در بارۀ نتایج ناگوار آب ناپاک گفتگو نمایید.

۲- آب ناپاک به صحت انسان ضرر می‌رساند. در رابطه به آن بحث و گفتگونمایید.

پرسش ها

۱- آب ناپاک را تعریف نمایید .

۲- آیا آب ناپاک چیزهای پاک را ناپاک می‌سازد؟

۳- آیا با آب ناپاک، وضو و غسل درست است؟

٤- نشانه‌های ناپاک شدن آب جاری را بیان نمایید .

۵- آب زیاد را تعریف نمایید.

کار خانه گی

شاگردان نمونۀ آب ناپاک را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس دوازدهم

فرض های وضو

وضو کردن برای نماز شرط است.

وضو کردن بدن ما را پاک می‌سازد.

با وضو کردن، گناهان مسلمان بخشیده می‌شود.

در وضو چهار چیز فرض است:

۱- شستن روی، از روییدن موی تا زیر زنخ و از نرمی یک گوش تا نرمی گوش دیگر

۲- شستن دست‌ها همراه با آرنج‌ها

۳- مسح کردن چهارم حصهٔ سر

٤- شستن پاها همراه با بجلک‌ها

فعالیت ها

۱- چند تن از شاگردان در صنف وضو را تمثیل نمایند.

۲- شاگردان درمورد اندازۀ شستن روی، دست‌ها و پاها که فرض است گفتگو نمایند.

پرسش ها

۱- آیا وضو از جملۀ شرطهای نماز است؟

۲- وضو کردن چه فایده دارد؟

۳- فرض های وضو چند و کدام‌ها اند؟

کار خانه گی

شاگردان فرض های وضو را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس سیزدهم

سنت‌های وضو

ما پیامبر ﷺ خود را دوست داریم.

ما به سنت‌های پیامبر ﷺ خود عمل می‌کنیم.

وضو را مطابق سنت‌های پیامبر ﷺ انجام می‌دهیم.

برخی از سنت‌های وضو:

۱- نیت کردن .

۲- در شروع وضو بسم الله الرحمن الرحیم گفتن.

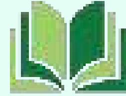
۳- شستن هر دو دست تا بندها

٤- مضمضه، یعنی شستن دهن

۵- استنشاق، یعنی شستن بینی

٦- مسح کردن تمام سر

۷- سه بار شستن هر عضو

فعالیت ها

۱- در محضر معلم سنت‌های وضو را تمثیل نمایید.

۲- سه بار شستن کدام اندام‌ها در وضو سنت است؟ درین باره گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- ما باید در وضو چه چیز را در نظر بگیریم؟

۲- گفتن بسم الله الرحمن الرحیم در وضو چه حکم دارد؟

۳- مضمضه و استنشاق چه را می گویند؟

٤- سه بار شستن کدام اندام‌ها سنت است؟

کار خانه گی

شاگردان سنت‌های وضو را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس چهاردهم

اذان (۱)

اذان دعوت مسلمانان به سوی نماز است.

اذان گفتن برای نمازهای پنجگانه و نماز جمعه سنت مؤکد است.

اذان گفتن ثواب زیاد دارد.

اذان دهنده را مؤذن می‌گویند.

اولین مؤذن در اسلام حضرت بلال رضی‌الله‌عنه است.

آداب اذان:

- مؤذن باید وضو داشته باشد، و رو به روی قبله به حالت ایستاده و با آواز بلند اذان بگوید.

-مؤذن باید در وقت گفتن «حَیَّ عَلَی الصَّلاَةِ» روی خود را به طرف راست و در وقت گفتن «حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ» به طرف چپ دور بدهد.

فعالیت ها

۱- هدف از اذان گفتن چیست؟ درین باره گفتگو نمایید.

۲- مؤذن باید در اذان گفتن کدام آداب را مراعات نماید؟ در این باره گفتگونمایید.

۳- اذان نماز صبح با اذان نمازهای دیگر چه فرق دارد؟ در رابطه به آن بحث کنید.

پرسش ها

۱- اذان گفتن برای کدام نمازها سنت است؟

۲- آیا اذان گفتن ثواب دارد؟

۳- اولین مؤذن در اسلام کی است؟

٤- دو ادب اذان را بیان نمایید.

کار خانه گی

شاگردان متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس پانزدهم

اذان (۲)

الفاظ اذان:

اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ * أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ * أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ

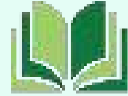
حَیَّ عَلَی الصَّلاَةِ * حَیَّ عَلَی الصَّلاَةِ

حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ * حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ

اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ

در اذان نماز صبح، بعد از (حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ)، دو مرتبه (الصَّلاَةُ خَیْرٌ مِّنَ النَّوْمِ) گفته می‌شود.

فعالیت ها

۱- چند تن از شاگردان اذان را در صنف تمثیل نمایند.

۲- شاگردان در مورد تفاوت اذان نماز صبح با چهار نماز دیگر (پشین، دیگر، شام، خفتن) گفتگو نمایند.

پرسش ها

۱- کی می‌تواند، اذان را تمثیل نماید؟

۲- در اذان صبح بعد از (حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ) چه گفته می‌شود؟

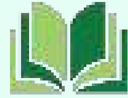
کار خانه گی

شاگردان اذان را حفظ نمایند.

درس شانزدهم

معنای اذان

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
اللهُ أَکْبَرُ	الله بسیار بزرگ است
أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ	گواهی می‌دهم که به‌جز الله جلّ جلاله کس دیگری لایق عبادت نیست.
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ	گواهی می‌دهم که محمد صلی الله علیه وسلم پیامبر الله جلّ جلاله است
حَیَّ عَلَى الصَّلاَةِ	بیایید به‌سوی نماز
حَیَّ عَلَى الْفَلاَحِ	بیایید بسوی نجات
لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ	غیر از الله جلّ جلاله کس دیگری لایق عبادت نیست.
الصَّلاَةُ خَیْرٌ مِّنَ النَّوْمِ	نماز بهتر از خواب است.

فعالیت ها

۱- در بارۀ معنای اذان با هم گفتگو نمایید.

۲- آیا در اذان کلمۀ (شهادت یا طیبه) آمده است؟ در رابطه به آن گفتگو نمایید.

۳- در هنگام اذان، شنونده چه باید کند؟ درین باره گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- معنای (اللهُ أَکْبَرُ) را بیان نمایید.

۲- معنای (حَیَّ عَلَی الصَّلاَةِ) چیست؟

۳- (حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ) را ترجمه نمایید.

٤- (الصَّلاَةُ خَیْرٌ مِنَ النَّوْمِ) چه معنا دارد؟

کار خانه گی

شاگردان معنای جمله‌های اذان را در کتابچه های خود بنویسند

درس هفدهم

اقامت

گفتن اقامت برای نمازهای پنجگانه ونماز جمعه سنت است.

الفاظ اقامت

اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ * أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ * أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ

حَيَّ عَلَى الصَّلاَةِ * حَيَّ عَلَى الصَّلاَةِ

حَيَّ عَلَى الْفَلاَحِ * حَيَّ عَلَى الْفَلاَحِ

قَدْ قَامَتِ الصَّلاَةُ * قَدْ قَامَتِ الصَّلاَةُ

اللهُ أَكْبَرُ * اللهُ أَكْبَرُ

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ

معنای اقامت

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
قَدْ قَامَتِ الصَّلاةُ	به تحقیق نماز جماعت برپا شد.

فعالیت ها

۱- معنای اقامت را در صنف تکرار نمایید.

۲- اقامت را باید چه کسی بگوید؟ دراین باره در گروه‌های کوچک گفتگونمایید.

پرسش ها

۱- فرق بین اذان و اقامت را بیان نمایید.

۲- معنای (قَدْ قَامَتِ الصَّلاةُ) چیست؟

کارخانه‌گی

شاگردان الفاظ اقامت را تکرار و عملی نمایند.

درس هجدهم

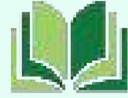
دعای اذان

تکرار جمله‌های اذان برای شنونده سنت است.

بعد از (حَیَّ عَلَی الصَّلاَةِ) و (حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ) شنونده (لاَحَولَ ولاَقُوةَ إلاّ بِاللهِ) می‌گوید.

دعای مسنون بعد از اذان:

اللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِی وَعَدْتَهُ.

فعالیت ها

۱- دعای اذان را بین خود تکرار نمایید.

۲- در اذان کدام جمله است که مسلمانان را به‌سوی نماز دعوت می‌کند؟ بیان دارید.

پرسش ها

۱- تکرار جمله‌ها اذان چه حکم دارد؟

۲- بعد از شنیدن (حَیَّ عَلَی الصَّلاَةِ) چه خوانده می‌شود؟

۳- دعای مسنون بعد از اذان را بیان دارید.

کار خانه‌گی

شاگردان دعای اذان را حفظ نمایند.

معنای دعای اذان

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
اللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ	پروردگارا ! تو صاحب این دعوت کامل
وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ	و صاحب نماز قایم استی
آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ	بده به محمد ﷺ آن وسیله و برتری را
وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ	و حشر کن او را در مقام محمود که وعده داده یی او را.

فعالیت ها

۱- معنای دعای اذان را در بین خود تکرار نمایید.

۲- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه آن دعای اذان را خوانده و گروه دوم آن را ترجمه نمایند.

پرسش ها

۱- (اللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ) را ترجمه نمایید.

۲- معنای (وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ) چیست؟

۳- معنای (آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ) را بیان نمایید.

٤- (وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِی وَعَدْتَهُ) را ترجمه نمایید.

کار خانه گی

شاگردان معنای دعای اذان را حفظ نموده و در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس بیستم

تکبیر تحریمه

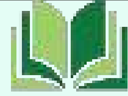
گفتن (اللهُ أَكْبَرْ) را در شروع نماز، تکبیر تحریمه می‌گویند.

گفتن تکبیر تحریمه در نماز فرض است.

با گفتن تکبیر تحریمه نماز شروع می‌شود.

در هنگام گفتن تکبیر تحریمه، مرد دست‌های خود را تا نرمی‌گوش‌ها و زن، دست‌های خود را تا شانه‌ها بلند می‌کند.

بعد از گفتن تکبیر تحریمه، همه کارهای بیرون از نماز بر نماز گزار حرام می‌گردد.

فعالیت ها

۱- چند تن از شاگردان گفتن تکبیر تحریمه را تمثیل نمایند.

۲- در مورد این که چرا با گفتن تکبیر تحریمه همه کارهای بیرون از نماز بر نماز گزار حرام می گردد. دراین باره با یکدیگر گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- تکبیر تحریمه چه را می گویند؟

۲- گفتن تکبیر تحریمه در نماز چه حکم دارد؟

۳- در هنگام گفتن تکبیر تحریمه مرد دست‌های خود را تا کجا باید بلند کند در عمل نشان دهید؟

٤- در هنگام گفتن تکبیر تحریمه زن دست‌های خود را تا کجا باید بلند کند در عمل نشان دهید؟

کار خانه گی

شاگردان حکم تکبیر تحریمه و لفظ آن را دو بار در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس بیست ویکم

ثنا

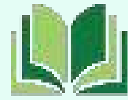
ثنا: صفت و ستایش الله ﷻ را ثنا می گویند.

خواندن ثنا (سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ) در نماز سنت است.

ثنا بعد از تکبیر تحریمه خوانده می‌شود.

معنای ثنا:

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ	پروردگارا! تو از هر نقص و عیب پاک استی.
وَبِحَمْدِكَ	تو را چنانچه می‌زیبد، می‌ستایم.
وَتَبَارَكَ اسْمُكَ	و پر برکت است نام تو.
وَتَعَالَى جَدُّكَ	و بلند است مقام تو.
وَلا إِلَهَ غَيْرُكَ	و جز تو کسی لایق عبادت نیست.

فعالیت ها

۱- معنای ثنا را در صنف بیان نمایید.

۲- در مورد این که چرا ما ثنای الله‌ﷻ را می‌گوییم در گروهها گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- ثنا چه را می گویند؟

۲- خواندن ثنا در نماز چه حکم دارد؟

۳- معنای ثنا را بیان نمایید.

کارخانه‌گی

شاگردان ثنا و معنای آن را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس بیست و دوم

تعوّذ و تسمیه

(أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیم) را تعوذ می گویند.

(بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ) را تسمیه می گویند.

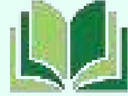
خواندن تعوذ وتسمیه بعد از گفتن، ثنا در نماز سنت است.

خواندن (بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِیمِ) در شروع هر کار خوب سنت است.

معنای تعوذ:

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
أَعُوذُ بِاللهِ	پناه می‌برم به الله
مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیمَ	از شر شیطان رانده شده

معنای تسمیه	
بِسْمَ اللهِ	شروع می کنم به نام الله تعالی
الرَّحْمٰنِ	صاحب رحمت بسیار است
الرَّحِیمَ	مهربان است

فعالیت ها

۱- معنای تعوذ و تسمیه را تکرار نمایید.

۲- هر کاری که بدون (بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) آغاز گردد، بی برکت و ناقص می‌باشد. درین باره گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- تعوذ و تسمیه چه وقت خوانده می‌شود؟

۲- خواندن (بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) در نماز چه حکم دارد؟

۳- (أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ) چه معنا دارد؟

٤- معنای (الرَّحْمٰنِ) و (الرَّحِيمِ) را بگویید.

کار خانه گی

شاگردان معنای تعوذ و تسمیه را حفظ نمایند.

درس بیست و سوم

تسمیع و تحمید

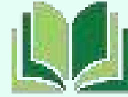
گفتن (سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) را تسمیع می‌گویند.

گفتن (رَبَّنَا لَکَ الْحَمْدُ) را تحمید می‌گویند.

خواندن تسمیع و تحمید بعد از رکوع سنت است.

معنای تسمیع و تحمید:

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
سَمِعَ اللّٰهُ	می‌شنود (قبول می‌کند) الله تعالی
لِمَنْ حَمِدَهُ	از هرکسی که ثنا و ستایش او را بگوید
رَبَّنَالَكَ الْحَمْدُ	ای پروردگار ما، تنها برای تو پاکی و ستایش است.

فعالیت ها

۱- معنای تسمیع و تحمید را تکرار نمایید.

۲- تسمیع و تحمید در کدام بخش نماز خوانده می‌شود؟ دراین باره گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- تسمیع چه را می گویند؟

۲- تحمید چه را می گویند؟

۳- تسمیع و تحمید در کدام بخش نماز خوانده میشود؟

٤- معنای (رَبَّنَا لَکَ الْحَمْدُ) را بیان کنید؟

کار خانه گی

شاگردان معنای تسمیع و تحمید را حفظ نمایند.

درس بیست و چهارم

تسبیحات

خواندن (سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیمِ) و (سُبْحَانَ رَبِّیَ الأَعْلَی) را تسبیحات می‌گویند.

سه بار خواندن (سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیمِ) در رکوع سنت است.

سه بار خواندن (سُبْحَانَ رَبِّیَ الأَعْلَی)در سجده سنت است.

معنای تسبیحات رکوع:

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
سُبْحَانَ رَبِّيَ	پاکی است برای پروردگار من
الْعَظِيمَ	که بسیار بزرگ است
الفاظ و کلمه‌ها	**ترجمه**
سُبْحَانَ رَبِّي	پاکی است برای پروردگار من
الأَعْلَی	که صاحب مقام بلند است

فعالیت ها

۱- تسبیحات نماز را در بین خود تکرار نمایید.

۲- تسبیحات در کدام بخش نماز خوانده می‌شود،به گونه عملی تمثیل کنید.

پرسش ها

۱- تسبیحات چه را می گویند؟

۲- در رکوع و سجده چند مرتبه تسبیحات خوانده می‌شود؟

۳- (الْعَظِیمِ) چه معنا دارد؟

٤- معنای (اَلأَعْلَی) را بگویید.

کار خانه گی

شاگردان معنای تسبیحات را حفظ نمایند.

درس بیست و پنجم

سلام

بعد از ختم نماز بیرون شدن از آن فرض است.

بیرون شدن از نماز با خواندن (السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ) سنت است.

نماز گزار به هر دو طرف روی آورده سلام می گوید.

روی نماز گزار در گشتاندن سلام، باید برابر شانه هایش باشد.

سلام گفتن بیرون از نماز سنت و جواب آن واجب است.

معنای سلام

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
السَّلامُ	سلامتی باد
عَلَيْكُمْ	بر شما
وَرَحْمَةُ اللهِ	و رحمت خداوند بر شما باشد

فعالیت ها

۱- در مورد اینکه (سلام) در کدام بخش نماز ادا می‌گردد گفتگو نمایید.

۲- در مورد حکم سلام دادن و جواب آن در بیرون نماز گفتگو نمایید.

پرسش ها

۱- گفتن (السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ) چه حکم دارد؟

۲- حکم سلام دادن بیرون از نماز چیست؟

۳- معنای سلام را بگویید.

کار خانه گی

شاگردان الفاظ و معنای سلام را حفظ نمایند.

درس بیست و ششم

آداب خواب

خواب نعمت بزرگ الله ﷻ بر بنده‌گان است.

مسلمان در هنگام خوابیدن خود را به الله تعالی می‌سپارد.

بیدار شدن از خواب زنده‌گی دوباره برای انسان است.

آداب خواب:

ما در هنگام خوابیدن آداب ذیل را در نظر می‌گیریم:

١- بعد از ادای نماز خفتن استراحت میکنیم.

٢- به پهلوی راست خواب می‌شویم.

٣- دست راست خود را زیر سر می‌گذاریم .

٤- آیت الکرسی و سوره‌های اخلاص، الفلق و الناس را می‌خوانیم.

٥- این دعا را می‌خوانیم: (اللَّهُمَّ بِإِسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا).

٦- وقتی که از خواب بیدار می‌شویم، این دعا را می‌خوانیم:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النّشُورُ).

باید بیشتر از ضرورت خواب نکنیم.

فعالیت ها

۱- در بارۀ آداب خواب گفتگو نمایید.

۲- دعاهایی که در هنگام خوابیدن و بیدار شدن خوانده می‌شوند باهم تکرار نمایید.

پرسش ها

۱- قبل از خوابیدن، خواندن کدام سوره‌ها سنت است؟

۲- بعد از بیدار شدن از خواب کدام دعا را میخوانید؟

کار خانه گی

شاگردان آداب خواب را در ضمن مقاله در کتابچه های خود بنویسند.

درس بیست و هفتم

دعای بیرون رفتن از خانه

ما در هر حالت از پیامبر ﷺ پیروی میکنیم.

رسول الله ﷺ فرموده اند: وقتی مسلمان از خانهٔ خود بیرون می‌رود، باید این دعا را بخواند: «بِسْمَ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰهِ».

شخصی که این دعا را می‌خواند برایش گفته می‌شود:

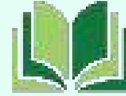
۱- تو بر راه حق هدایت شدی.

۲- همه ضرورتهای تو بر آورده شد.

۳- و از هر نوع شر و فتنه در امان گشتی.

معنای دعای فوق:

به نام الله ﷻ از خانه بیرون می‌شوم، بر الله ﷻ توکل دارم، به توفیق الله ﷻ از گناه نجات می‌یابم و کارهای نیک انجام می‌دهم.

فعالیت ها

۱- دعای بیرون رفتن از خانه را در گروه‌های تکرار نمایید.
۲- معنای دعای بیرون رفتن از خانه را به یکدیگر بگویید.

پرسش ها

۱- در هنگام بیرون رفتن از خانه کدام دعا را میخوانید؟
۲- فواید دعای فوق را بگویید.
۳- دعای فوق را ترجمه نمایید.

شاگردان دعای بیرون رفتن از خانه را با معنای آن حفظ کنند.

درس بیست و هشتم

اخلاق نیکو

پیغمبر ﷺ فرموده اند: «أَثْقَلُ شَىءٍ فِى الْمِيزَانِ، الخُلُقُ الْحَسَن» مسند امام احمد

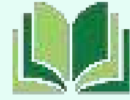
ترجمه: اخلاق نیک سنگین ترین عمل در ترازوی اعمال است.

بعضی از کار های که از جمله اخلاق نیک شمرده می‌شوند قرار ذیل می‌باشند:

- **راست گفتن و خود داری از دروغ.**
- **خود داری از سخنان زشت و ناروا.**
- **همکاری با مردم در کارهای نیک .**
- **احترام به بزرگان و شفقت بر خورد سالان.**
- **خود داری از ضرر رساندن به مردم.**
- **امانت‌داری.**

ما باید دارای اخلاق نیک باشیم، تا الله ﷻ از ما راضی شود و مردم از ما خوش باشند.

فعالیت ها

۱- در مورد اینکه بزرگان بر خورد سالان چگونه شفقت کنند؟ در گروه‌های کوچک گفتگو نمایید.

۲- چند نمونۀ از اخلاق نیک را بیان دارید.

پرسش ها

۱- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:

- أَثْقَلُ شَیءٍ
- فِی الْمِیزَان
- الخُلُقُ الْحَسَنُ

۲- چند نمونۀ از اخلاق نیک را بگویید.

کار خانه گی

شاگردان در بارۀ اخلاق نیک با اعضای خانواده خویش گفتگو نمایند، و در درس بعدی به نوبت، فواید اخلاق نیک را بیان دارند.

نشانه های منافق

حضرت محمد ﷺ فرموده اند: «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ». رواه البخاری

ترجمه: نشانه‌های منافق سه است:

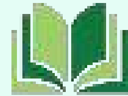
۱- در هنگام سخن گفتن، دروغ می‌گوید.

۲- بر وعدهٔ خود وفا نمی‌کند.

۳- و در امانت خیانت می‌کند.

ما باید همیشه راست بگوییم، بر وعده‌های خود وفا کنیم و امانتدار باشیم.

دروغ گفتن انسان را بی اعتماد می‌سازد.

فعالیت ها

۱- شاگردان در بارۀ نشانه های منافق با هم گفتگو نمایند.

۲- شاگردان در مورد اینکه:(دروغ گفتن انسان را بی اعتماد می سازد) گفتگو نموده و چند مثال بیان نمایند.

پرسش ها

۱- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:

- آيَةُ الْمُنَافِقِ
- كَذَبَ
- خَانَ

۲- نشانه‌های منافق چند است؟

۳- دروغ گفتن چه زیان دارد؟

کار خانه گی

شاگردان با همکاری اعضای خانواده زیان های دروغ گفتن را بنویسند.

درس سی ام

مسلمان

مسلمان به هیچ کس ضرر نمی‌رساند.

حضرت محمد ﷺ فرموده اند: «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ». صحیح مسلم

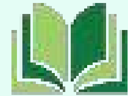
ترجمه: مسلمان کامل کسی است، که مردم از ضرر زبان و دست او در امان باشند.

مسلمان برادر مسلمان است، ومسلمان بر برادر خود ظلم نمی‌کند.

دشنام دادن، غیبت کردن و زشت گفتن برای مسلمان گناه است.

ما کسی را به نام بد یاد نمی‌کنیم.

ما هم‌صنفان خود را دوست داریم و به آن‌ها ضرر نمی‌رسانیم.

فعالیت ها

۱- شاگردان به همکاری معلم کارهایی را فهرست کنند، که از جملهٔ زیان‌های زبان شمرده می‌شود.

۲- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه زیان‌های زبان و گروه دوم زیان‌های دست را بیان کنند.

پرسش ها

۱- حدیث درس را ترجمه نمایید.

۲- چند نمونهٔ از زیانهای زبان را بیان دارید.

۳- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:

۱- مِنْ لِسَانِهِ ۲- وَيَدِهِ ۳- مَنْ سَلِمَ

کار خانه گی

شاگردان در بارهٔ گفتن سخن های نیک و خوب مقالهٔ کوتاه را بنویسند.

درس سی و یکم

صحت

صحت نعمت بزرگ الله جَلَّ جَلالُهُ است.

حضرت محمد صَلَّی اللهُ عَلَیهِ وَسَلَّم فرموده اند: «نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ» صحیح البخاری

ترجمه: دو نعمتی است که بسیاری از مردم از آن غافل اند، یکی صحت و دیگرش فراغت است.

ما باید به صحت خود توجه داشته باشیم.

ما بدن، لباس و خانهٔ خود را پاک نگه می‌داریم.

دندان‌های خود را با مسواک پاک می‌نماییم.

فعالیت ها

۱- در بارهٔ اهمیت صحت با هم گفتگو نمایید.

۲- ترجمهٔ حدیث درس را با یکدیگر بگویید.

پرسش ها

۱- حدیثی را که در مورد صحت است بیان کنید.

۲- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:

(نِعْمَتَانِ، مَغْبُونٌ، الصِّحَّةُ، وَالْفَرَاغُ)

۳- جمله‌های ذیل را در کتابچه های تان تکمیل نمایید:

- صحت نعمت بزرگ........... است.

- ما .... و خانهٔ خود را پاک نگه می‌داریم.

- دندان های خود را با .... پاک می‌نماییم.

کار خانه گی

در باره اهمیت صحت یک مقاله در کتابچه‌های تان بنویسید.

درس سی و دوم

ترحم بر حیوانات

اسلام دین شفقت و مهربانی است.

الله ﷻ شخص مهربان و دلسوز را دوست دارد .

ترحم بر حیوانات ثواب زیاد دارد.

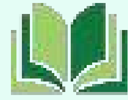
ما باید حیوانات را آزار نه‌دهیم.

ما به حیوانات خوراک و آب می‌دهیم.

ترحم بر حیوانات سبب رضایت الله ﷻ می‌گردد.

آزار دادن حیوانات گناه است.

ما باید بالای حیوانات بیشتر از توان آن‌ها کار نکنیم.

فعالیت ها

۱- با همکاری معلم، چند نمونهٔ دیگر ترحم بر حیوانات را که در متن نیست بیان دارید.

۲- بند کردن پرنده‌گان و حیوانات را در قفس‌ها گناه است. درین باره گفتگو نمایید.

پرسش ها

خانه خالی های ذیل را با کلمه‌های مناسب در کتابچه‌های تان پر نمایید:

۱- اسلام ....شفقت و ترحم است.

۲- الله ﷻ شخص .... را دوست دارد.

۳- آیا اذیت وآزار دادن حیوانات گناه است؟

کار خانه گی

شاگردان با همکاری معلم در بارهٔ شفقت و ترحم بر حیوانات مقالهٔ کوتاه بنویسند.